

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**
Система управління якістю
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ

(прот. № 1 від «26» серпня 2024 р.)

Директор

_____ Анатолій ВДОВІЧЕН

**ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ /
STATE FINANCIAL POLICY**

**ПРОГРАМА /РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE SUMMARY / COURSE OUTLINE**

для студентів

освітній ступінь	магістр	/ master
галузь знань	07 Управління та адміністрування	/ Management and Administration
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	/ Finance, banking, insurance and stock market
освітня програма	Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент	/ Financial monitoring and tax management
вид дисципліни		обов'язкова

Чернівці 2024

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ЧТЕІ ДТЕУ
заборонено**

Автор: Тетяна Томнюк, к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і
оподаткування ЧТЕІ ДТЕУ

Програму/робочу програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент», розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування «26» серпня 2024 р., протокол № 1, затверджено вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ «26» серпня 2024 р., протокол № 1.

Рецензенти: Юлія Табенська, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування ЧТЕІ ДТЕУ

Тарас Фартушняк, начальник відділу перевірок фінансових операцій управління податкового аудиту ГУ ДПС у Чернівецькій області.

**ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ /
STATE FINANCIAL POLICY**

**ПРОГРАМА /РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE SUMMARY / COURSE OUTLINE**

Форма навчання	Денна, заочна
Семестр	1
Кількість кредитів	5
Мова викладання, навчання	Українська
Форма підсумкового контролю	Екзамен

Автор:
канд. екон. наук, доцент _____ Тетяна ТОМНЮК
«26» серпня 2024 року

Завідувач кафедри:
доктор. екон. наук, професор _____ Алла ЧОРНОВОЛ
«26» серпня 2024 року

ВСТУП

Анотація: Програма дисципліни «Фінансова політика держави» призначена для студентів ступеня вищої освіти «магістр» ЧТЕІ ДТЕУ денної та заочної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент».

Актуальність дисципліни: Фінансова політика держави є одним з основних інструментів макроекономічного регулювання. Вже тривалий час фінансовий інструментарій використовується для регулювання руху капіталів та впливу на прийняття інвестиційних рішень фізичними і юридичними особами. Основна макроекономічна функція держави полягає у стабілізації економіки, а фінансова політика, як правило, відіграє у цьому домінуючу роль. Зазначене вимагає необхідність формування у майбутніх фахівців-фінансистів знань щодо теоретико-методологічних засад, предмету, об'єкту, мети, завдань та механізму реалізації фінансової політики. Тому дисципліна «Фінансова політика держави» є важливою компонентою освітньо-професійної програми «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент».

Метою вивчення дисципліни «Фінансова політика держави» є оволодіння здобувачами теоретичними знаннями та практичними навичками щодо формування та реалізації ефективної фінансової політики держави, що має на меті стимулювання економічного зростання та укріплення позицій держави у світі.

Предметом дисципліни є система формування та реалізації фінансової політики держави.

Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни передбачають успішне опанування курсів: Вивчення дисципліни «Фінансова політика держави» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін («Бюджетна система», «Податкова система», «Соціальне страхування», «Державна фіскальна політика» та ін.), цілеспрямованого вивчення спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання комплексних практичних індивідуальних завдань;

а також знання:

- теоретичних засад функціонування інституту держави та ініціації реалізації фінансової політики урядом;
- методології та інструментарію реалізації фінансової політики;
- інституційних засад державної фінансової політики;

вміння:

- застосовувати відповідні економічні методи та інструменти у процесі фінансового планування;
- використовувати фінансове планування і прогнозування для розробки фінансової політики;

- аналізувати законодавчі, Законодавчі та нормативні документи щодо порядку розробки та реалізації фінансової політики.

Завданням вивчення дисципліни «Фінансова політика держави» є набуття фахових знань та умінь, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків у сфері реалізації фінансової політики держави. Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань:

- сутність, мета, завдання, принципи та види державної фінансової політики;
- особливості реалізації фінансової політики України в умовах інтеграції до світового економічного простору;
- основні напрями податкової політики України
- особливості бюджетної політики;
- особливості соціальної політики держави;
- особливості державного фінансового регулювання у сфері ЗЕД;
- сутність та особливості реалізації грошово-кредитної політики держави;
- особливості реалізації інвестиційної політики України;
- особливості здійснення міжнародної фінансової політики в умовах глобалізації економіки.

Дисципліна «Фінансова політика держави», як обов'язкова компонента освітньо-професійної програми «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент», спрямована на формування у студентів *інтегральної компетентності*, а саме здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері реалізації фінансової політики держави в професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, а також досягнення загальних та фахових (предметних) компетентностей і результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

Матриця компетентностей та результатів навчання,
які формуються під час вивчення навчальної дисципліни
відповідно до освітньо-професійної програми
«Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент»

<i>Шифр компетентності</i>	<i>Компетентності</i>	<i>Шифр результату навчання</i>	<i>Результати навчання</i>
	<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>		ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ПР04. Відшукувати,
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.		
ЗК3	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	ПР01, ПР04,	

		<p>ПР06, ПР08, ПР09 ПР12, ПР14</p>	<p>обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях. ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними. ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів. ПР14. Застосовувати методи і методики забезпечення діяльності сучасних систем фінансового моніторингу та податкового менеджменту у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p>
ЗК5	Здатність приймати обґрунтовані рішення.		
ЗК6	Навички міжособистісної взаємодії.		
ЗК7	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.		
	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)		
СК1	Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.		
СК3	Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.		
СК4	Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.		
СК5	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.		
СК7	Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.		

СК8	Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.		
СК10	Здатність застосовувати методи і методики забезпечення сучасних систем фінансового моніторингу та податкового менеджменту в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.		

Результати навчання за дисципліною / Results of study

<i>Results of study</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4 автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Форми оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці дисципліни
Код	Результати навчання			
1.1.	Знати сутність, принципи та значення фінансової політики, її завдання та функції, принципи та види.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	індивідуальні завдання, тести, екзамен	4%
1.2.	Знати сучасні проблеми реалізації державної фінансової політики в Україні та шляхи їх подолання.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	індивідуальні завдання, тести, екзамен	4%
1.3.	Знати форми, методи та інструменти державного фінансової політики.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	індивідуальні завдання, тести, екзамен	4%
1.4	Знати особливості формування та реалізації міжнародної фінансової політики.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	індивідуальні завдання, тести, екзамен	4%
2.1.	Вміти давати якісну оцінку зарубіжного досвіду формування та реалізації фінансової політики в умовах глобалізації та можливості для України щодо його адаптації.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, тести, екзамен	6%
2.2.	Вміти аналізувати особливості реалізації фінансової політики України на сучасному етапі економічного розвитку та в динаміці.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, тести, екзамен	6%
2.3.	Вміти працювати із законодавчою та	лекція,	практичні	4%

	нормативною базою, яка регулює фінансову політику держави.	практичне заняття, самостійна робота	завдання, тести, екзамен	
2.4.	Вміти давати якісну оцінку ефективності застосування інструментів фінансової політики у провідних економіках світу та Україні на різних етапах економічного розвитку.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні, ситуаційні завдання, тести, екзамен	6%
2.5.	Вміти застосовувати теоретичні знання для порівняльної характеристики інструментів фінансового регулювання.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	ситуаційні завдання, тести, екзамен	4%
3	Формувати розуміння системи взаємодії органів державної влади у процесі формування та реалізації фінансової політики держави	лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні, ситуаційні завдання, тести, екзамен	20%
4.	На основі показників соціально-економічного розвитку, даних щодо виконання бюджетів самостійно визначати ефективність фінансової політики	лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, тести, екзамен	30%

Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати	Результати навчання											
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3	4
ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> та управляти ними.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР14. Застосовувати методи і методики забезпечення діяльності сучасних систем фінансового моніторингу та податкового менеджменту у сфері фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> .			+	+	+	+			+	+	+	

Розділ 1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Теоретичні засади формування фінансової політики держави

Фінансова політика країни: сутність, види, мета та значення в соціально-економічному розвитку країни. Макроекономічна стабільність та економічне зростання як основна мета фінансової політики. Місце фінансової політики в структурі економічної політики. Види фінансової політики.

Генезис і еволюція фінансової політики. Етапи її розвитку. Економічні школи і теорії, на яких базується фінансова політика.

Фінансова стратегія економічного розвитку. Фінансовий механізм та його складові. Методи фінансового планування. Фінансове забезпечення та фінансове регулювання. Фінансовий контроль.

Засади створення та впровадження фінансової політики на різних рівнях управління.

Особливості формування та реалізації фінансової політики держави в умовах глобальних трансформацій, її коригування в умовах глобальних перетворень.

Значення фінансової політики в досягненні Україною Цілей сталого розвитку.

Список рекомендованих джерел

Законодавчі та нормативні документи: 31, 32.

Основний: 37, 43, 48, 52.

Додатковий: 60, 61.

Тема 2. Податкова політика України

Податкова політика: її сутність та роль в регулюванні соціально-економічного розвитку. Типи податкової політики.

Наукові концепції реалізації податкової політики держави.

Еволюційний розвиток податкової політики в Україні. Сучасний стан та перспективи розвитку податкової політики в контексті стимулювання соціально-економічного розвитку України.

Особливості реалізації податкової політики в країнах Європейського союзу. Можливості адаптації податкової політики України до законодавства Європейського Союзу.

Особливості реалізації податкової політики України в умовах військового стану.

Список рекомендованих джерел

Законодавчі та нормативні документи: 5.

Основний: 35, 40, 43, 44, 45, 47, 48.

Додатковий: 55, 59, 60, 61–66.

Тема 3. Бюджетна політика України

Зміст, мета і принципи бюджетної політики. Основні завдання бюджетної політики та їх основні напрямки на сучасному етапі.

Зовнішні і внутрішні чинники впливу на бюджетну політику. Політичні рішення та їх вплив на бюджетну політику. Інструменти бюджетної політики. Забезпечення соціальної спрямованості бюджетної політики.

Правові основи реалізації бюджетної політики держави. Бюджетна стратегія: економічна інтерпретація та наукове обґрунтування. Бюджетне моделювання та прогнозування: сутність і методи.

Бюджетна тактика: суть і основні методи розробки. Роль бюджетної тактики у вирішенні завдань на конкретному напрямку розвитку суспільства. Проблема якості розробки бюджету та чинники, що її визначають.

Бюджетний механізм: сутність і складові. Механізм формування бюджетних ресурсів. Економічні важелі та методи. Форми та інструментарій механізму розподілу бюджетних ресурсів. Бюджетне регулювання в системі міжбюджетного розподілу.

Бюджетне фінансування як форма реалізації бюджетної політики. Механізм використання бюджетних ресурсів: складові та існуючі важелі. Бюджетний моніторинг, його призначення та інструментарій.

Особливості бюджетної політики України в умовах військового стану.

Список рекомендованих джерел

Законодавчі та нормативні документи: 2, 18.

Основний: 33, 34, 37, 38-41, 43, 46, 48, 50, 53, 54.

Додатковий: 56-61, 63.

Тема 4. Державна регіональна фінансова політика

Суть, мета та завдання регіональної фінансової політики. Фактори та принципи реалізації державної регіональної фінансової політики. Види регіональної фінансової політики. Показники ефективності державної регіональної фінансової політики. Правова основа функціонування державної регіональної фінансової політики.

Фінансове вирівнювання: поняття, цілі, завдання. Поняття вертикальних і горизонтальних дисбалансів та фінансового вирівнювання. Об'єктивна необхідність фінансового вирівнювання. Правові засади й організація фінансового вирівнювання в Україні.

Вплив державної регіональної політики на соціально-економічний розвиток територіальних громад України.

Зарубіжний досвід реалізації регіональної фінансової політики держави. Напрями трансформації регіональної фінансової політики України в контексті євроінтеграційних процесів.

Список рекомендованих джерел

*Законодавчі та нормативні документи: 2, 18.
Основний: 33, 34, 37, 38-41, 43, 46, 48, 50, 53, 54.
Додатковий: 56-61, 63.*

Тема 5: Соціальна політика держави

Завдання та функції соціальної політики держави. Об'єкти і суб'єкти соціальної політики держави, їх характеристика. Соціальні функції держави як головного суб'єкта соціальної політики. Роль соціальної політики держави у соціально-економічному розвитку суспільства. Принципи реалізації соціальної політики держави, їх характеристика.

Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії, їх види та характеристика. Соціальні стандарти країн Європейського Союзу.

Соціальне страхування як базова складова системи соціального захисту населення. Фінансове та інституційне забезпечення системи соціального страхування. Види соціального страхування.

Пенсійна система України: структура та особливості організації. Види державних пенсій, їх характеристика та умови призначення. Інструменти та засоби державного регулювання фінансового забезпечення пенсійної системи. Страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Страхування на випадок безробіття.

Фінансове регулювання у сфері охорони здоров'я. Завдання державної фінансової політики у сфері охорони здоров'я.

Сучасні тенденції фінансового регулювання освітньої політики в Україні.

Механізми реалізації державної політики у сфері соціального захисту вразливих верств населення. Пільги, гарантії та компенсації вразливим верствам населення. Фінансове забезпечення соціального захисту осіб з інвалідністю. Форми і заходи державної соціальної підтримки осіб з інвалідністю. Соціальні програми підтримки молоді. Пріоритетні напрями вдосконалення соціального захисту вразливих категорій населення в Україні.

Особливості соціальної політики в умовах воєнного стану.

Список рекомендованих джерел

*Законодавчі та нормативні документи: 1, 2, 6, 7, 9-16, 26-29.
Основний: 33, 34, 36, 37, 41, 43, 46, 48, 50.
Додатковий: 56-61, 63, 67.*

Тема 6: Фінансова політика у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Економічна сутність, принципи та функції зовнішньоекономічної політики держави. Вплив зовнішньоекономічної політики на економічний розвиток держави.

Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тарифні інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Сутність митного тарифу. Види мита. Платники мита. Пільги щодо митного оподаткування. Нетарифні методи державного регулювання міжнародної торгівлі: квотування, ліцензування, ембарго, субсидіювання, «добровільне» обмеження експорту, політика державної закупівлі, методи прихованого протекціонізму.

Політика України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах розвитку євроінтеграційних відносин. Митна політика України в умовах воєнного стану.

Список рекомендованих джерел

Законодавчі та нормативні документи: 4, 8.

Основний: 35, 37, 40, 43, 44, 45, 47, 48.

Додатковий: 55, 59, 60, 61–66, 69.

Тема 7. Грошово-кредитна політика України

Теоретичні основи формування та реалізації грошово-кредитної політики держави. Вплив грошово-кредитної політики держави на макроекономічну стабільність.

Інструменти впливу грошово-кредитної політики на стабільність фінансової системи країни. Діяльність Національного Банку України як регулятора грошово-кредитної системи.

Валютне регулювання як інструмент регулювання економічних відносин. Значення валютного регулювання для стабілізації ситуації на валютному ринку країни.

Особливості адаптації грошово-кредитної політики України до законодавства Європейського Союзу.

Особливості реалізації грошово-кредитної політики України в умовах воєнного стану.

Список рекомендованих джерел

Законодавчі та нормативні документи: 20, 21, 23-25, 30.

Основний: 37, 43, 48.

Додатковий: 60, 61.

Тема 8. Інвестиційна політика України

Інвестиційна політика: сутність, цілі та завдання в умовах глобалізації

фінансової системи. Фінансові інвестиції як джерело забезпечення економічного розвитку України.

Інвестиційний клімат країни та методи його оцінки.

Інвестиційна діяльність держави як запорука покращання інвестиційного клімату. Особливості реалізації державної інвестиційної політики в Україні. Державне інвестування в Україні.

Зарубіжний досвід державної інвестиційної діяльності та її вплив на інвестиційну привабливість країни.

Євроінтеграційні процеси в інвестиційній політиці України. Особливості реалізації інвестиційної політики України в умовах воєнного стану.

Список рекомендованих джерел

Законодавчі та нормативні документи: 3, 17, 19.

Основний: 37, 43, 48.

Додатковий: 60, 61.

Тема 9. Фінансова безпека держави

Суть та основні завдання фінансової безпеки держави. Предмет, суб'єкти та цілі забезпечення фінансової безпеки. Елементи фінансової безпеки. Національні фінансові інтереси. Ідентифікація загроз та формалізація інтересів фінансової безпеки. Принципи ідентифікації загроз фінансовій безпеці України.

Бюджетна безпека: поняття, чинники та основні індикатори. Бюджетний дефіцит: національна специфіка та пояснювальна модель з урахуванням макроекономічних чинників. Моделювання дефіциту бюджету: статична і динамічна регресійні багатofакторні моделі. Бюджетний дефіцит і державний борг: взаємозалежність і вплив на економіку.

Бюджетна безпека країн ЄС та можливості її правової імплементації в Україні.

Сутність, типи та особливості реалізації боргової політики. Основна мета, зміст і завдання. Значення боргової політики. Предмет, об'єкт і суб'єкти її реалізації. Правова основа боргової політики. Принципи організації. Внутрішня і зовнішня боргова політика. Стратегія і тактика боргової політики. Стратегія управління державними запозиченнями. Політика обслуговування державного боргу. Зовнішня заборгованість держави: сутність та управління в умовах боргової кризи. Методи та інструменти боргової політики. Забезпечення реалізації боргової політики.

Боргова безпека: сутність і критичні індикатори заборгованості.

Особливості боргової політики в умовах воєнного стану.

Боргова політика країн ЄС. Напрями інтеграції боргової політики України до правових засад Європейського Союзу.

Список рекомендованих джерел

Законодавчі та нормативні документи: 1, 2.

Основний: 37, 43, 48.

Додатковий: 60, 61.

Тема 10. Міжнародна фінансова політика

Міжнародна фінансова політика: особливості формування та реалізації. Функції держави щодо формування міжнародної фінансової політики в умовах глобалізації.

Світові фінансові ресурси та міжнародний фінансовий ринок. Міжнародні фінансові інституції та їх роль у міжнародному русі капіталу. Вплив світових фінансових інституцій на фінансову політику України. Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. Особливості співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями в умовах воєнного стану.

Досвід подолання наслідків фінансових криз в ЄС.

Трансформація інституційних засад формування та реалізації фінансової політики в умовах інтеграції в світовий фінансовий простір.

Список рекомендованих джерел

Основний: 37, 43, 48.

Додатковий: 60, 61, 68.

**Розділ 2. Структура дисципліни та розподіл годин за темами
(тематичний план)**

денна / заочна форма навчання

Назва теми	Кількість годин				
	Усього годин	з них			форми контролю
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Теоретичні засади формування фінансової політики держави	13/15	2/0,5	2/0,5	9/14	Індивідуальні завдання, тестування
Тема 2. Податкова політика України	15/15	4/0,5	2/0,5	9/14	Тестування, індивідуальні завдання, ситуаційні завдання
Тема 3. Бюджетна політика України	17/15	2/0,5	2/0,5	13/14	
Тема 4. Державна регіональна фінансова політика	13/15	2/0,5	2/0,5	9/14	
Тема 5: Соціальна політика держави	14/15	2/0,5	2/0,5	10/14	
Тема 6: Фінансова політика у сфері зовнішньоекономічної діяльності	17/15	2/0,5	2/0,5	13/14	
Тема 7: Грошово-кредитна політика України	17/15,5	2/0,25	2/0,25	13/15	
Тема 8. Інвестиційна політика України	14/14,5	2/0,25	2/0,25	10/14	
Тема 9. Фінансова безпека держави	14/14,5	2/0,25	2/0,25	10/14	
Тема 10. Міжнародна фінансова політика	14/15,5	2/0,25	2/0,25	10/15	
Підсумковий модульний контроль	2/-	-	2/-	-	
Разом	150/150	22/4	22/4	106/142	
Підсумковий контроль – екзамен					

Денна форма навчання

Загальний обсяг 150 год., у тому числі:
лекцій – 22 год.;
практичні заняття – 22 год.;
самостійна робота – 106 год.

Заочна форма навчання

Загальний обсяг 150 год., у тому числі:
лекцій – 4 год.;
практичні заняття – 4 год.;
самостійна робота – 142 год.

**Розділ 3. Тематика та зміст лекційних, практичних/лабораторних
занять, самостійної роботи студентів**

Результати навчання	Навчальна діяльність	Роб. час студ., год., денна/заочна
<p>Знати: суть, характерні ознаки та особливості фінансової політики, розуміти її мету, цілі, завдання та складові.</p> <p>Вміти: застосовувати сучасні методи та наукові підходи у формуванні стратегії фінансової політики країни</p>	<p>Лекція. Тема 1. Теоретичні засади формування фінансової політики держави <i>План лекції:</i> 1. Суть, функції, принципи та завдання фінансової політики держави. 2. Складові державної фінансової політики. 3. Сутність та складові фінансового механізму. <i>Список рекомендованих джерел:</i> <i>Законодавчі та нормативні документи: 31, 32.</i> <i>Основний: 37, 43, 48, 52.</i> <i>Додатковий: 60, 61.</i></p>	2/0,5
	<p>Самостійна робота студентів з теми 1: Доповнення та вивчення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. <i>Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів:</i> 1. Еволюція розвитку фінансової політики держави. 2. Типи та напрями реалізації фінансової політики. 3. Значення фінансової політики в досягненні Україною Цілей сталого розвитку.</p>	9/14
	<p>Практичне заняття. Тема 1: Теоретичні засади формування фінансової політики держави <i>Питання для обговорення:</i> 1. Генезис фінансової політики держави, головні етапи її становлення та історичного розвитку. 2. Сутність, місце та значення фінансової політики держави у соціально-економічному розвитку суспільства. 3. Завдання, функції та принципи реалізації фінансової політики держави. 4. Типи та напрями реалізації фінансової політики. 5. Сутність та характеристика фінансового механізму. 6. Економічні школи і теорії, на яких базується фінансова політика в сучасному світі. 7. Значення фінансової політики в досягненні Україною Цілей сталого розвитку. Тестування за темою.</p>	2/0,5
<p>Знати: особливості формування та реалізації податкової політики як</p>	<p>Лекція. Тема 2: Податкова політика України <i>План лекції:</i> 1. Сутність, мета та завдання податкової політики. 2. Наукові концепції реалізації податкової політики держави.</p>	4/0,5

<p>складової фінансової політики.</p> <p>Вміти: аналізувати механізм реалізації податкової політики</p>	<p>3. Еволюція податкової політики України та характеристика її сучасного стану. 4. Особливості реалізації податкової політики України в умовах військового стану. Список рекомендованих джерел: <i>Законодавчі та нормативні документи:</i> 5. <i>Основний:</i> 35, 40, 43, 44, 45, 47, 48. <i>Додатковий:</i> 55, 59, 60, 61–66.</p>	
	<p>Самостійна робота студентів з теми 2: Опрацювати лекцію, додатковий матеріал, питання, які виносяться на самостійне вивчення, підготувати завдання до практичного заняття. <i>Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив податкової політики на соціально-економічний розвиток України. 2. Удосконалення податкової системи України для активізації підприємницької та інвестиційно-інноваційної діяльності. 3. Особливості адаптації податкової політики України до законодавства Європейського Союзу. 	9/14
	<p>Практичне заняття. Тема 2: Податкова політика України</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Податкова політика: її сутність та роль в регулюванні соціально-економічного розвитку. 2. Типи податкової політики. 3. Наукові концепції реалізації податкової політики держави. 4. Еволюційний розвиток податкової політики в Україні. 5. Сучасний стан та перспективи розвитку податкової політики в контексті стимулювання соціально-економічного розвитку України. 6. Особливості реалізації податкової політики в країнах Європейського союзу та можливості адаптації податкової політики України до законодавства ЄС. 7. Характеристика реалізації податкової політики України в умовах військового стану. <p>Розв'язування задач, ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу податкової політики. Тестування за темою.</p>	2/0,5
<p>Знати: особливості формування та реалізації бюджетної політики як складової фінансової політики.</p>	<p>Лекція. Тема 3. Бюджетна політика України</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть та призначення бюджетної політики. 2. Характеристика складових бюджетної політики. 3. Бюджетний механізм: сутність та складові реалізації. <p>Список рекомендованих джерел:</p>	2/0,5

<p>Вміти: аналізувати механізм реалізації бюджетної політики</p>	<p><i>Законодавчі та нормативні документи: 2, 18. Основний: 33, 34, 37, 38-41, 43, 46, 48, 50, 53, 54. Додатковий: 56-61, 63.</i></p>	
	<p>Самостійна робота студентів з теми 3: Доповнення та вивчення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів: 1. Особливості бюджетної політики України в умовах військового стану. Підготовка до аудиторної дискусії на тему: «Особливості реалізації бюджетної політики в Україні на сучасному етапі розвитку».</p>	13/14
	<p>Практичне заняття. Тема 3: Бюджетна політика України Питання для обговорення: 1. Зміст, мета, завдання та принципи реалізації бюджетної політики. 2. Чинники впливу на бюджетну політику. 3. Інструменти бюджетної політики. 4. Правові основи реалізації бюджетної політики держави. 5. Бюджетна стратегія: економічна інтерпретація та наукове обґрунтування. 6. Бюджетна тактика: суть і основні методи розробки. 7. Бюджетний механізм: сутність та характеристика складових. 8. Характеристика бюджетної політики України в умовах військового стану. Розв'язування задач, ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу бюджетної політики. Тестування за темою.</p>	2/0,5
<p>Знати: особливості формування та реалізації регіональної фінансової політики. Вміти: аналізувати механізм реалізації регіональної фінансової політики</p>	<p>Лекція. Тема 4: Державна регіональна фінансова політика План лекції: 1. Теоретико-методологічні засади реалізації державної регіональної фінансової політики. 2. Фінансове вирівнювання: поняття, цілі, завдання. 3. Вплив державної регіональної політики на соціально-економічний розвиток територіальних громад України. Список рекомендованих джерел: <i>Законодавчі та нормативні документи: 2, 18. Основний: 33, 34, 37, 38-41, 43, 46, 48, 50, 53, 54. Додатковий: 56-61, 63.</i></p>	2/0,5
	<p>Самостійна робота студентів з теми 4: Опрацювати лекцію, додатковий матеріал, питання,</p>	9/14

	<p>які виносяться на самостійне вивчення, підготувати завдання до практичного заняття.</p> <p><i>Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Зарубіжний досвід реалізації регіональної фінансової політики держави.2. Напрями трансформації регіональної фінансової політики України в контексті євроінтеграційних процесів.3. Особливості регіональної бюджетної політики в умовах воєнного стану.	
	<p>Практичне заняття. Тема 4: Державна регіональна фінансова політика</p> <p><i>Питання для обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Сутність, мета та завдання регіональної фінансової політики.2. Фактори впливу та принципи державної регіональної фінансової політики.3. Види та характеристика державної регіональної фінансової політики.4. Показники ефективності державної регіональної фінансової політики.5. Правова основа функціонування державної регіональної фінансової політики.6. Особливості фінансового вирівнювання в Україні.7. Аналіз реалізації державної регіональної політики в контексті впливу на соціально-економічний розвиток територіальних громад.8. Особливості регіональної бюджетної політики в умовах воєнного стану. <p>Розв'язування задач, ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу фінансового вирівнювання.</p> <p>Тестування за темою.</p>	2/0,5

<p>Знати: сутність та складові соціальної політики держави</p> <p>Вміти: характеризувати методи державного регулювання соціальної політики.</p>	<p>Лекція. Тема 5: Соціальна політика держави</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретико-методологічні засади реалізації соціальної політики держави. 2. Сутність та механізм функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. 3. Страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. 4. Страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. 5. Страхування на випадок безробіття. 6. Механізми реалізації державної політики у сфері соціального захисту вразливих верств населення та підтримки молоді. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Законодавчі та нормативні документи: 1, 2, 6, 7, 9-16, 26-29.</i> <i>Основний: 33, 34, 36, 37, 41, 43, 46, 48, 50.</i> <i>Додатковий: 56-61, 63, 67.</i></p>	<p>2/0,5</p>
	<p>Самостійна робота студентів з теми 5: Опрацювати лекцію, підготувати питання, які виносяться на самостійне вивчення.</p> <p>Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. 2. Особливості соціальної політики в умовах воєнного стану. 3. Завдання державної фінансової політики у сфері охорони здоров'я. 4. Сучасні тенденції фінансового регулювання освітньої політики в Україні. 	<p>10/14</p>
	<p>Практичне заняття. Тема 5: Соціальна політика держави</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність, принципи та функції соціальної політики держави. 2. Характеристика механізму реалізації соціальної політики. 3. Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. 4. Характеристика системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. 5. Особливості реалізації державної політики у сфері соціального захисту вразливих верств населення та підтримки молоді. 6. Особливості соціальної політики в умовах воєнного стану. 	<p>2/0,5</p>

	<p>7. Фінансове регулювання у сфері охорони здоров'я. 8. Сучасні тенденції фінансового регулювання освітньої політики в Україні.</p> <p>Розв'язування задач, ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу соціальної політики. Тестування за темою.</p>	
<p>Знати: сутність та складові фінансової політики України у сфері ЗЕД</p> <p>Вміти: характеризувати методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p>	<p>Тема 6: Фінансова політика у сфері зовнішньоекономічної діяльності</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова політика в зовнішньоекономічній сфері: сутність та вплив на економічний розвиток держави. 2. Складові фінансової політики зовнішньоекономічної діяльності. 3. Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 4. Економічна сутність, принципи та функції митної політики держави. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Законодавчі та нормативні документи:</i> 4, 8. <i>Основний:</i> 35, 37, 40, 43, 44, 45, 47, 48. <i>Додатковий:</i> 55, 59, 60, 61–66, 69.</p>	<p>2/0,5</p>
	<p>Самостійна робота студентів з теми 6: Опрацювати лекцію, підготувати питання, які виносяться на самостійне вивчення.</p> <p>Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості митної політики в умовах воєнного стану. 2. Митна політика України в умовах розвитку євроінтеграційних відносин. 	<p>13/14</p>
	<p>Практичне заняття. Тема 6: Фінансова політика у сфері зовнішньоекономічної діяльності</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Економічна сутність, принципи та функції митної політики держави. 4. Характеристика механізму реалізації митної політики. 5. Адміністративні (нетарифні) методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 6. Економічні (митно-тарифні) методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 7. Особливості митної політики України в умовах воєнного стану. 8. Аналіз митної політики України в умовах розвитку євроінтеграційних відносин. <p>Розв'язування задач, ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу митної політики.</p>	<p>2/0,5</p>

	Тестування за темою.	
<p>Знати: сутність та характерні особливості грошово-кредитної політики держави.</p> <p>Вміти: оцінювати інструментарій реалізації грошово-кредитної політики в Україні та за кордоном.</p>	<p>Лекція. Тема 7: Грошово-кредитна політика України</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи формування та реалізації грошово-кредитної політики держави. 2. Характеристика інструментів реалізації грошово-кредитної політики. 3. Інфляційне таргетування як складова монетарної політики. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Законодавчі та нормативні документи: 20, 21, 23-25, 30.</i> <i>Основний: 37, 43, 48.</i> <i>Додатковий: 60, 61.</i></p>	2/0,25
	<p>Самостійна робота студентів з теми 7: Опрацювати лекцію, додатковий матеріал, питання, які виносяться на самостійне вивчення, підготувати завдання до практичного заняття.</p> <p>Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи становлення та розвитку грошово-кредитної політики України. 2. Аналіз грошово-кредитної політики ЄС. 3. Грошово-кредитна політика України в умовах воєнного стану. 	13/15
	<p>Практичне заняття. Тема 7: Грошово-кредитна політика України</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив грошово-кредитної політики держави на макроекономічну стабільність. 2. Характеристика інструментів грошово-кредитної політики. 3. Діяльність Національного Банку України як регулятора грошово-кредитної системи. 4. Валютна політика як інструмент регулювання економічних відносин. 5. Особливості адаптації грошово-кредитної політики України до законодавства Європейського Союзу. 6. Особливості реалізації грошово-кредитної політики України в умовах військового стану. <p>Розв'язування задач, ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу грошово-кредитної політики.</p> <p>Тестування за темою.</p>	2/0,25
<p>Знати: сутність та особливості інвестиційної</p>	<p>Лекція. Тема 8: Інвестиційна політика України</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інвестиційна політика: сутність, цілі та завдання в умовах глобалізації фінансової системи. 2. Характеристика інструментів державної 	2/0,25

<p>політики України в сучасних умовах</p> <p>Вміти: оцінювати ефективність інструментарію державної інвестиційної політики</p>	<p>інвестиційної політики. Список рекомендованих джерел: <i>Законодавчі та нормативні документи: 3, 17, 19.</i> <i>Основний: 37, 43, 48.</i> <i>Додатковий: 60, 61.</i></p>	
	<p>Самостійна робота студентів з теми 8: Опрацювати лекцію, опрацювати питання, які виносяться на самостійне вивчення. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів: 1. Євроінтеграційні процеси в інвестиційній політиці України. 2. Особливості реалізації інвестиційної політики України в умовах військового стану. 3. Зарубіжний досвід державної інвестиційної діяльності.</p>	10/14
	<p>Практичне заняття. Тема 8: Інвестиційна політика України Питання для обговорення: 1. Сутність, цілі та завдання в інвестиційної політики. 2. Інвестиційний клімат країни та методи його оцінки. 3. Інвестиційна діяльність держави як запорука покращання інвестиційного клімату. 4. Особливості реалізації державної інвестиційної політики в Україні. 5. Державне інвестування в Україні. 6. Проблеми залучення інвестицій в економіку та шляхи їх розв'язання. 7. Зарубіжний досвід державної інвестиційної діяльності та її вплив на інвестиційну привабливість країни. 8. Євроінтеграційні процеси в інвестиційній політиці України. Особливості реалізації інвестиційної політики України в умовах військового стану.</p> <p>Розв'язування задач, ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу фінансової політики у сфері ЗЕД. Тестування за темою.</p>	2/0,25
<p>Знати: теоретико-методологічні засади фінансової безпеки держави</p> <p>Вміти: оцінювати рівень фінансової безпеки країни.</p>	<p>Лекція. Тема 9: Фінансова безпека держави План лекції: 1. Теоретико-методологічні засади фінансової безпеки держави. 2. Бюджетна безпека: поняття, чинники та основні індикатори. 3. Сутність, типи та особливості реалізації боргової політики. Список рекомендованих джерел: <i>Законодавчі та нормативні документи: 1, 2.</i></p>	2/0,25

	<p><i>Основний: 37, 43, 48. Додатковий: 60, 61.</i></p>	
	<p>Самостійна робота студентів з теми 9: Опрацювати лекцію, додатковий матеріал, питання, які виносяться на самостійне вивчення, підготувати завдання до практичного заняття. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів: 1. Ідентифікація загроз та формалізація інтересів фінансової безпеки. 2. Бюджетна безпека країн ЄС та можливості її правової імплементації в Україні. 3. Боргова політика країн ЄС.</p>	10/14
	<p>Практичне заняття. Тема 9: Фінансова безпека держави Питання для обговорення: 1. Сутність та основні завдання фінансової безпеки держави. 2. Предмет, суб'єкти та цілі забезпечення фінансової безпеки. 3. Елементи фінансової безпеки. 4. Принципи ідентифікації загроз фінансовій безпеці України. 5. Бюджетна безпека: поняття, чинники та основні індикатори. 6. Бюджетний дефіцит: національна специфіка та пояснювальна модель з урахуванням макроекономічних чинників. 7. Бюджетна безпека країн ЄС та можливості її правової імплементації в Україні. 8. Внутрішня і зовнішня боргова політика держави. 9. Методи та інструменти боргової політики. 10. Бюджетний дефіцит і державний борг: взаємозалежність і вплив на економіку. 11. Боргова безпека: сутність і критичні індикатори заборгованості. 12. Напрями інтеграції боргової політики України до правових засад Європейського Союзу. 13. Особливості боргової політики в умовах воєнного стану. Розв'язування ситуаційних вправ по вирахуванню основних показників, які покладені в основу фінансової безпеки держави. Тестування за темою.</p>	2/0,25
<p>Знати: засади формування та реалізації міжнародної фінансової політики.</p>	<p>Лекція. Тема 10: Міжнародна фінансова політика План лекції: 1. Міжнародна фінансова політика: засади формування та реалізації. 2. Міжнародні фінансові інституції та їх роль у міжнародному русі капіталу. 3. Вплив світових фінансових інституцій на</p>	2/0,25

<p>Вміти: характеризувати вплив світових фінансових інституцій на фінансову політику України.</p>	<p>фінансову політику України. Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 37, 43, 48. <i>Додатковий:</i> 60, 61, 68.</p>	
	<p>Самостійна робота студентів з теми 10: Опрацювати лекцію, додатковий матеріал, питання, які виносяться на самостійне вивчення, підготувати завдання до практичного заняття. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світові фінансові ресурси та міжнародний фінансовий ринок. 2. Досвід подолання наслідків фінансових криз в ЄС. 3. Особливості співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями в умовах воєнного стану. 	10/15
	<p>Практичне заняття. Тема 10: Міжнародна фінансова політика Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції держави щодо формування міжнародної фінансової політики в умовах глобалізації. 2. Сутність світових фінансових ресурсів та міжнародного фінансового ринку. 3. Характеристика міжнародних фінансових інституцій. 4. Особливості співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями. 5. Трансформація інституційних засад формування та реалізації фінансової політики в умовах інтеграції в світовий фінансовий простір. 6. Особливості співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями в умовах воєнного стану. <p>Тестування за темою.</p>	2/0,25

Розділ 4. Оцінювання результатів навчання здобувача

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема:

- ситуаційні завдання – завдання, вирішення та обговорення яких дозволить знайти способи вирішення актуальних проблем і спонукатиме студентів до засвоєння методичних прийомів пошуку альтернатив у прийнятті управлінських рішень;

- практичні вправи та завдання – наведеними методичними вказівками, прикладами розв’язування і комплексом завдань для роботи в аудиторії, вирішення яких сприятиме формуванню вмінь аналітичного оцінювання та обґрунтування економічних рішень;

- індивідуальні завдання – вирішення яких сприяє опануванню механізмів прийняття рішень на конкретних прикладах з практики бізнесу, відпрацювання типових схем вирішення проблемних ситуацій і вироблення самостійного індивідуального підходу;

- тестові завдання – вирішення яких закріплює теоретичні знання, необхідні для формування компетентностей прикладного характеру;

- інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані в процесі засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбаченими з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування).

Структура підсумкової оцінки за накопичувальною системою з навчальної дисципліни (форма підсумкового контролю – екзамен)

<i>Види навчальної діяльності здобувача</i>		<i>Розподіл балів</i>
<i>Поточний контроль</i>	Робота на навчальних заняттях (семінарських, практичних, контактних заняттях, заняттях у дистанційному режимі)	до 45 балів
	Виконання та захист індивідуальних завдань самостійної роботи	до 20 балів
	Представлення результатів науково-дослідних робіт здобувача: 1. Участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах. 2. Публікація наукових статей, тез доповіді на конференціях. 3. Проходження рекомендованих (самостійно обраних) додаткових курсів які можна зарахувати як результати неформальної/інформальної освіти.	Додаткові (заохочувальні) бали (до 15 балів)
<i>Виконання завдань підсумкового модульного контролю</i>		до 20 балів
<i>Семестрова кількість балів</i>		до 100 балів
<i>Кількість балів за результатами семестрового контролю (екзамену)</i>		до 100 балів
<i>Загальна підсумкова кількість балів (оцінка) з навчальної дисципліни</i>		до 100 балів

Студент не допускається до екзамену, якщо семестрова кількість балів, включаючи бали за підсумковий модульний контроль менше за 60 балів.

Узагальнений розподіл балів за формами контролю

Бали за темами	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Підсумковий модульний контроль	Семестрова кількість балів (разом)	Екзамен
Мінімум	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	12	60	60
Максимум	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	28	100	100

Підсумковий контроль знань студентів (екзамен) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі. Підсумковий контроль проводиться у формі письмового семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Екзамен проводиться згідно з розробленими та затвердженими білетами, або у формі підсумкового тестування. Оцінка за екзамен виставляється студенту за 100-бальною шкалою.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECES.

Шкала переведення балів, отриманих студентом

90-100	Відмінно /Excellent
75-89	Добре /Good
60-74	Задовільно /Sufficient
0-59	Незадовільно / Failed

Розділ 5. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Викладання навчальної дисципліни забезпечено відповідними засобами, завдяки яким досягаються визначені мета і результат навчання у межах навчального процесу, а саме:

1. Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
2. Технічні засоби (відеозаписи, ролики та ін.).
3. Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.
4. Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання).
5. Інформаційно-комунікаційні системи.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/436-15/ed20120517>
4. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV/ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
5. Податковий кодекс України від 18.11.2010 р. № 2705-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Європейська соціальна хартія (переглянута) : Хартія, Міжнародний документ від 03.05.1996 № ETS N 163 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
7. Концепція соціального забезпечення населення України: Постанова Верховної Ради України від 21.12.1993 р. №3758 – XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3758-12#Text>.
8. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16квітня 1991 р. № 959-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-12>
9. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98–ВР . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-вр#Text>
10. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. №2017 – III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.04.1999 р. №1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 р. №77 – VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-19#Text>
13. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2001 р. № 1533–III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
14. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
15. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

16. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 р. N 100. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-п#Text_t
17. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30 жовтня 1996 року N 448/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/448/96>
18. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
19. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. №1560-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
20. Про систему валютного регулювання та валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
21. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
22. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
23. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>
24. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=679-14>
25. Про платіжні системи та переказ грошей : Закону України від 5 квітня 2001 року № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
26. Про деякі питання надання державної соціальної допомоги на період введення воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 214. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2022-п#Text>
27. Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 331. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-п#n8>
28. Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-п#n54>
29. Деякі питання фінансування соціальних послуг під час дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях : Постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2022 р. № 784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2022-п#Text>
30. Положення про основи процентної політики Національного банку України: затверджене Постановою Правління НБУ від 21.04.2016р. № 277. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1092-04>

31. Концепція вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.10.2006 р. № 504-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2006-p#Text>
32. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (проект 2017). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>

Основний

33. Бюджетна система : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 624 с.
34. Бюджетна система : підручник / І. В. Алексєєв І. В., Ярошевич Н. Б., Кіндрат І. Ю., М. В. Ливдар М. В. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
35. Власюк Н.І., Мединська Т.В. Податкова система : навчальний посібник. 3-тє видання, перероб. та допов. Львів : Магнолія-2006, 2012. 424 с.
36. Внукова Н.М. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 412 с.
37. Державне фінансове регулювання економічних перетворень : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. НАПН України А. А. Мазаракі. Київ : ДТЕУ, 2015. 375 с.
38. Зварич О. В. Основи прогнозування та планування бюджету: навчально-методичний посібник. Київ: НаУКМА, 2015. 69 с.
39. Коляда Т. А. Формування бюджетної стратегії України : теорія, методологія, практика : монографія. Ірпінь : Університет ДФС України, 2016. 396 с.
40. Крисоватий А.І., Сидорович О.Ю., Дмитрів В.І. Наукові основи фіскальної теорії: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 246 с.
41. Миськів Г. Бюджетна система : теретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
42. Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система : підручник. Львів: Магнолія 2006, 2013. 351 с.
43. Пасічний М. Д. Фінансова політика держави : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 440 с.
44. Податкова система: навчальний посібник / Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О. та ін. ; ред. Волохова І.С., Дубовик О.Ю. Харків: Діса плюс, 2019. 402 с.
45. Сідельникова Л.П., Костіна Н.М. Податкова система : навч. посібник. 2-ге видання, переробл. і доповн. Київ : Ліра-К, 2013. 604 с.
46. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навчальний посібник / за заг. ред. В. В. Губенка. Київ : Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», 2017. 184 с.
47. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ. ДТЕУ, 2022. 324 с.
48. Томнюк Т. Л. Фінансова політика держави: навчальний посібник. Чернівці:

ЧТЕІ. ДТЕУ, 2024. 220 с.

49. Фінансовий ринок : навч. посібник/ Г. Блакита, Ж. Гарбар, Л. Губанова, А. Нікітішин та ін. Вінниця : ВТЕІ ДТЕУ, 2014. 300 с.
50. Шевчук І. Л., Черепанова В. О., Ставерська Т. О. Бюджетна система : навчальний посібник. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. 284 с.
51. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник. Київ : Знання, 2015. 535 с.
52. Chornovol, A., Tabenska, J., Tomniuk, T., Prostebi, L. Public finance management system in modern conditions. *Investment Management and Financial Innovations*, 2020, 17(4), pp. 402–410.
53. Kaneva, T., Karpenko, M., Nasibova, O., Tabenska, J., Tomniuk, T. Fiscal decentralization influence on public services efficiency and economic growth. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2023, 5(52), pp. 68–78.
54. Vdovichen, A., Chornovol, A., Mustetsa, I., Tabenska, J., Tomniuk, T. Fiscal decentralization and local finance in ukraine and eu member-states. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2024, 3(56), pp. 86–96.

Додатковий

55. Адміністрування податків, зборів, платежів : навчальний посібник / за заг. ред. Хомутенко В.П. Одеса: «Атлант», 2015. 314 с.
56. [Бюджетна система](#) : підручник / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. Київ : Центр учбової літератури ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. 871 с.
57. Бюджетна система України та Євросоюзу : монографія / за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 409 с.
58. Бюджетний менеджмент: тренінг-курс : навчальний посібник / Сафонова Л.Д. та ін. ; за заг. ред. Малік Є.О. Київ: ДННУ «Акад. фін. Управління», 2012. 400 с.
59. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін. ; / за заг. ред. І.Я. Чугунова.- Київ Глобус-Прес, 2018. 354 с.
60. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва та ін. / за заг. ред. А.А. Мазаракі. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 376 с.
61. Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації: монографія/ В.Р. Сіденко, М.І. Скрипниченко, В.С Пономаренко, І.Я. Чугунов та ін./ за заг. ред. В.Р. Сіденка. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 648 с.
62. Крисоватий, А. І., Томнюк Т.Л. Адміністрування податків в Україні: організація та напрями трансформації : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 212 с.
63. Місцеві фінанси : підручник / за ред. д-ра ек. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра ек. наук, проф. О. П. Кириленко. К. : УБС НБУ, 2015. 579 с.
64. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. С. М. Еш. К. : Ліра-К, 2014. 698 с.

65. Проскура К.П. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації: монографія. Київ : ТОВ «Емкон», 2014. 376 с.
66. Податкові системи зарубіжних держав: навчальний посібник / Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. Київ : Кондор-Видавництво, 2012. 222 с.
67. Соціальна політика : навчальний посібник/ Л. Д. Лиманська, В. Є. Савка, Н. М. Хома та ін.; за заг. Ред.. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр.. і допов. Львів : «Новий Світ-2000», 2015. 318 с.
68. Фінанси міжнародних інституцій в Україні: монографія/ за ред. В.П. Колосова. Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т., 2016. 504 с.
69. Фінансова політика зовнішньоекономічної діяльності: навч.посіб. / В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова. Харків: «Діса плюс», 2018. 370 с.

Електронні ресурси локального та віддаленого доступу

70. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
71. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
72. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
73. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: www.mlsp.gov.ua .
74. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. URL: www.dfp.gov.ua
75. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: www.pfu.gov.ua.
76. Офіційний сайт Державної податкової служби України. Офіційний веб-портал. URL:<https://www.tax.gov.ua>
77. Офіційний сайт Фонду соціального страхування. URL: <http://www.fssu.gov.ua>.
78. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua>
79. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
80. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: www.ibser.gov.ua.
81. Офіційний сайт Міжнародного Валютного Фонду. URL: www.imf.org.

Рекомендовані курси

для самостійного опанування в рамках формальної/інформальної освіти:

82. Відкритий онлайн-курс: Ефективний бюджетний процес в органах місцевого самоврядування. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:AMU+BP_101+2017_T1

83. Відкритий онлайн-курс: Створення інституцій місцевого економічного розвитку громад. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:AMU+INST101+2017_T4

84. Відкритий онлайн-курс: Основи державної політики. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GOV101+2015_T2

Перелік індивідуальних завдань з навчальної діяльності

Види індивідуальних завдань з навчальної діяльності:

- есе – твір-міркування невеликого обсягу з вільною композицією, що виражає індивідуальні враження, роздуми з конкретного питання, проблеми й свідомо не претендує на повноту й вичерпне трактування теми;
- мультимедійні презентації – звіт про виконане навчальне завдання-дослідження, яке містить різноманітні інформаційні об'єкти, такі як текст, графіку, відео, анімацію та звук;
- реферати (та інші завдання реферативного та аналітичного- оглядового характеру), в яких здобувач вищої освіти розкриває тему завдання з використанням навчальної та наукової літератури;
- структурований або неструктурований кейс, ситуативна вправа, групове практичне або дослідницьке завдання;
- підготовка до тесту або опитування за темою практичного заняття;
- рольова гра, ділова гра, моделювання, виконання групового практичного завдання;
- тренажерні вправи, під час яких здобувач вищої освіти виконує індивідуальне або групове практичне завдання.

Питання для самостійної роботи здобувача

1. Еволюція розвитку фінансової політики держави.
2. Типи та напрями реалізації фінансової політики. Вплив податкової політики на соціально-економічний розвиток України.
3. Удосконалення податкової системи України для активізації підприємницької та інвестиційно-інноваційної діяльності.
4. Особливості адаптації податкової політики України до законодавства Європейського Союзу.
5. Особливості бюджетної політики України в умовах пандемії та військового стану.
6. Зарубіжний досвід реалізації регіональної фінансової політики держави.
7. Напрями трансформації регіональної фінансової політики України в контексті євроінтеграційних процесів.
8. Особливості регіональної бюджетної політики в умовах воєнного стану.
9. Митна політика України в умовах воєнного стану.
10. Митна політика України в умовах розвитку євроінтеграційних відносин.
11. Етапи становлення та розвитку грошово-кредитної політики України.
12. Аналіз грошово-кредитної політики ЄС.
13. Грошово-кредитна політика України в умовах військового стану.
14. Євроінтеграційні процеси в інвестиційній політиці України.
15. Особливості реалізації інвестиційної політики України в умовах військового стану.
16. Зарубіжний досвід державної інвестиційної діяльності.
17. Ідентифікація загроз та формалізація інтересів фінансової безпеки.
18. Бюджетна безпека країн ЄС та можливості її правової імплементації в Україні.
19. Боргова політика країн ЄС.
20. Світові фінансові ресурси та міжнародний фінансовий ринок.
21. Досвід подолання наслідків фінансових криз в ЄС.

Зразок екзаменаційного білету
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

з дисципліни «Фінансова політика держави»

для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітньо-професійна програма «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент»
освітнього ступеня «магістр»

Кількість балів	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90-100	відмінно	A
82-89	добре	B
75-81	добре	C
69-74	задовільно	D
60-68	задовільно	E
35-59	незадовільно	Fx
1-34	незадовільно	F

Завдання №1. Тестова перевірка знань студентів (проводиться на сервері дистанційного навчання Moodle, максимальна кількість балів, яку можна отримати за виконання даного завдання – 40 балів).

Завдання №2. Комплексна перевірка теоретичних знань студентів (передбачає повну ґрунтовну відповідь у формі есе, максимальна кількість балів, яку можна отримати за виконання даного завдання – 20 балів).

Суть, функції, принципи та завдання фінансової політики держави.

Завдання №3. Аналітично-розрахункове завдання (потребує обґрунтування з наведенням конкретних даних чи розрахунків. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за виконання даного завдання – 40 балів).

Дайте оцінку масштабам тінізації економічних відносин в Україні. Які системні чинники цього явища в Україні? Проаналізуйте дієвість важелів фінансової політики щодо боротьби з негативними явищами, обумовленими тінізацією економіки.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування
Протокол № ___ від _____ року

Завідувач кафедри _____ Алла ЧОРНОВОЛ

Екзаменатор _____ Тетяна ТОМНЮК